

**WIADOMOŚCI
HYDRO-
BIOLOGICZNE** ***Seminarium na temat
„Zagospodarowanie Wisły w świetle
ochrony środowiska” (Warszawa,
26 III 1979 r.)**

Seminarium zorganizował Polski Komitet Naukowo-Techniczny NOT ds. Kształtowania i Ochrony Środowiska, a uczestniczyło w nim ok. 100 osób z całej Polski, przedstawiciele różnych dziedzin nauki i techniki. Seminarium otworzył doc. F. Zawistowski, po czym 8 prelegentów przedstawiło główne tezy swoich referatów, których pełne teksty (powielone) rozdano wszystkim uczestnikom spotkania.

Prof. A. Tuszko zreferował „Ogólny program zabudowy Wisły i jej dopływów”. Omówił plany, których realizacja przewidziana jest na najbliższe 20 lat, a dotyczą one zaspokojenia potrzeb wodnych ludności i gospodarki narodowej, wykorzystania zasobów energetycznych wód powierzchniowych i ich zdolności transportowych. Podkreślono konieczność ochrony naturalnego środowiska i zachowania walorów przyrodniczych omawianych terenów.

„Kryteria planowania przestrzennego a zagospodarowanie Wisły” to temat drugiego referatu przygotowanego przez doc. W. Richtera. Podkreślił on potrzebę łącznego rozwiązywania programu zagospodarowania Wisły oraz planów zabudowy przestrzennej, zastosowania metody „kolejnych przybliżeń” w planowaniu, pogłębiania współpracy różnych instytucji i osób zaangażowanych w planowe zagospodarowanie, umiejscowienia w planach ogólnokrajowych realizacji programów zagospodarowania poszczególnych regionów.

Mgr inż. B. Król przedstawił w kolejnym referacie „Problemy rekreacyjnego zagospodarowania Wisły” podkreślając złożoność i wieloaspektowość zadań programu „Wisła” oraz konieczność szerokiej współpracy specjalistów z zakresu nauk przyrodniczych, technicznych i społecznych. W referacie omówiono zagadnienia walorów turystycznych i krajobrazowych Wisły jako rejonu masowego wypoczynku mieszkańców przyległych aglomeracji miejskich i przemysłowych oraz wpływu, jaki na rekreację wywrze regulacja Wisły. Podkreślono znaczenie starorzeczy i łąch rzecznych jako terenów przeznaczonych do wykorzystania turystycznego.

Zagadnienia „Zanieczyszczenia wód dorzeczy Wisły obecnie i w perspektywie” przedstawili prof. H. Mańczak, mgr inż. K. Jarmolińska i mgr inż. T. Łakomy. W referacie zwrócono uwagę, że z dotychczasowych badań rzek wynika, iż spiętrzenie zanieczyszczonych cieków pogarsza wyraźnie jakość wody. Dlatego pierwszym działaniem w zagospodarowaniu Wisły powinno być uzyskanie radykalnej poprawy jakości wód, a zatem budowa dużych, średnich i małych oczyszczalni, które funkcjonowałyby zgodnie z ustalonymi przez władze wodne wymaganiami.

Referat prof. L. Turoboyskiego i dr J. Pudo wykazał „Wpływ zabudowy Wisły na warunki biologiczne środowiska wodnego i związane z tym skutki”. Omówiono wpływ ścieków komunalnych

* Redagują: Eligiusz Pieczyński i Jan Igor Rybak (Polskie Towarzystwo Hydrobiologiczne).

i przemysłowych, nadmiernego nawożenia przyległych obszarów zlewni oraz rozbudowy transportu wodnego.

Prof. J. Siuta omówił następnie „Kształtowanie rolno-leśnej przestrzeni produkcyjnej w programie Wisła”. Wskazał na ogromny niedobór lasów na terenie Polski i na konieczność zalesiania obszarów w dorzeczu Wisły, a następnie – na konieczność rekultywacji nieużytków, melioracyjnego użytkowania gleb słabej jakości, melioracji przeciwoerozyjnych i fitomelioracji krajobrazu.

Ostatni referat wygłoszony przez doc. F. Zawistowskiego przedstawiał zarówno poglądy autora, jak i tezy następnego referatu nieobecnego prof. A.S. Kostrowickiego na temat „Możliwości prognozowania ocen, korzyści i szkód w środowisku po zagospodarowaniu Wisły”. Omówiono zagadnienie, czy stawianie tak wielu różnorodnych celów regulacji Wisły nie kryje w sobie niebezpieczeństwa, że część z nich nie będzie w dostatecznej mierze zrealizowana. Podkreślono wagę i znaczenie opracowania kompleksowych modeli ocen ekonomicznych i ekologicznych zagospodarowania Wisły.

W toczącej się po referatach dyskusji wzięło udział kilkanaście osób; m.in. podkreślano w niej konieczność radykalnej poprawy jakości wód Wisły przed rozpoczęciem spiętrzania, omawiano zagadnienia prawidłowej regulacji rzeki z uwzględnieniem spraw ochrony środowiska, zagadnienia klimatu lokalnego Wisły, erozji gleb nadwiślańskich, przenikania zanieczyszczeń wód rzecznych do wód podziemnych, ekologicznych skutków zagospodarowania Wisły. Omawiano również zagadnienia zwiększenia transportu wodnego na Wiśle po jej przebudowie oraz uregulowania prawnych podstaw ochrony środowiska. Kilku dyskutantów podkreślało konieczność powołania instytucji koordynującej problematykę programu „Wisła”; wskazano też na problem braku kadr dla szeroko rozumianego oczyszczania ścieków.

Dyskusję podsumował prof. J. Siuta. Wskazał na priorytetowe zagadnienie oczyszczania wód w programie „Wisła”, konieczność całościowego projektowania zabudowy i opracowania kompleksowego systemu kontroli środowiska.

Anna Stańczykowska